

Onderwerp Stand van zaken gaswinningsdossier Groningen en Ten Boer

Steller 5.1.2e

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (5.1.2e Bijlage(n) 0 Ons kenmerk 6579200
Datum Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

In aanloop naar de herindeling van Groningen en Ten Boer heeft u op 12 oktober aanstaande een gezamenlijke werksessie met de raad van Ten Boer over onder andere het gaswinningsdossier. Met deze brief geven wij u de laatste stand van zaken als voorbereiding op deze sessie. Het college van Ten Boer heeft een brief met dezelfde inhoud ook gestuurd aan de raad van Ten Boer.

De positie van beide gemeenten binnen het gaswinningsdossier is verschillend. De gemeente Ten Boer ligt in het centrum van het aardbevingsgebied en staat aan de vooravond van de versterkingsoperatie. De gemeente Groningen ligt juist aan de rand van het gebied en is een stad met een omvangrijke nieuwbouwoopgave waarbij de nieuwbouwregeling een belangrijk thema is.

In deze brief gaan we in op het schadeprotocol, de versterkingsopgave, de nieuwbouwregeling, Gronings Perspectief en het gaswinningsbesluit. Hoewel de beide gemeenten duidelijk verschillende aandachtsgebieden hebben, trekken zij nu al, ook in gezamenlijkheid met de andere betrokken gemeenten samen op in het gaswinningsdossier zoals bij de verbetering van de schadeafhandeling en het beroep tegen het gaswinningsbesluit.

Gelet op de omvang en impact van het gaswinningsdossier maken de colleges van Groningen en Ten Boer afspraken over de concrete samenwerking in de komende periode, ook in aanloop naar de herindeling.

Schadeprotocol

Stand van zaken

Op 31 maart jl. is het oude schadeprotocol stopgezet en op dit moment werkt de NCG in samenspraak met het Rijk, maatschappelijke organisaties en regionale overheden aan het opstellen van een nieuw schadeprotocol. Schadegevallen na 31 maart zullen volgens het nieuwe protocol worden beoordeeld. Het opnemen van schades is in juli weer opgestart, zodat de werkvoorraad schademeldingen afneemt in afwachting van het nieuwe schadeprotocol.

De regionale partijen zijn sinds 23 mei jl. in gesprek met de NCG over het schadeprotocol. Daarbij ligt de eis vanuit de regio op tafel dat een nieuw systeem van schadeafhandeling moet voldoen aan vier pijlers: verantwoordelijke Staat, menselijke maat, rechtvaardige schadebepaling en onafhankelijkheid. Voor de regio is het van belang dat de schadeafhandeling onafhankelijk van de NAM tot stand komt.

De pijler van 'verantwoordelijke Staat' is op dit moment misschien wel de grootste uitdaging. Dit houdt in dat de Rijksoverheid garant zou moeten staan voor schade waarbij niet eenvoudig een direct verband kan worden aangetoond tussen de schade en gaswinning, maar die zónder de gaswinning redelijkerwijs niet was ontstaan. Het Rijk rekent vervolgens achter de schermen met de NAM af waarbij het Rijk het risico op zich neemt dat bepaalde schade niet (volledig) kan worden verhaald op de NAM. Of het Rijk over gaat tot het instellen van een dergelijk schadefonds is een vraag die naar wij veronderstellen op de formatietafel ligt. Het schadefonds is nadrukkelijk naar voren gebracht bij de onderhandelende partijen.

Omdat de formatieonderhandelingen bij het opstellen van deze brief nog gaande zijn, is er nu nog geen duidelijkheid vanuit de Rijksoverheid of zij instemmen met de vier pijlers waaraan een nieuw schadeafhandelingssysteem moet voldoen. Wat de regio wil ligt zeer helder op tafel, het is nu wachten op de duidelijke antwoorden van het Rijk. Ondertussen wil de NCG graag door met de uitwerking van het schadeprotocol. Vanuit de regio is de voorwaarde gesteld dat alleen verder overleg kan plaatsvinden als de NCG het eindplaatje inclusief de verantwoordelijke Staat verder uitwerkt.

Positie gemeenten

Vanuit het AB regio, waarin zowel bestuurders van Groningen als Ten Boer zitting hebben, zijn wij vertegenwoordigd in de begeleidingscommissie voor het schadeprotocol en leveren Groningen en Ten Boer gezamenlijk input op de uitwerking hiervan.

Versterking

Rondom de versterkingsopgave zijn 3 thema's actueel, te weten de nieuwe NPR 9998:2017, het gebiedsgerichte versterkingsprogramma in Ten Boer en Ten Post en de versterkingsactiviteiten rondom scholen. Deze thema's lichten we hieronder toe.

Nieuwe versie NPR

Op 1 juli 2017 is een nieuwe versie van de NPR 9998 (Nederlandse Praktijkrichtlijn) van kracht geworden. Het betreft een commentaarversie die eind dit jaar, na verwerking, tot een definitieve 'groene' NPR-versie zal leiden.

De NPR 9998 biedt een richtlijn om door te rekenen of een bestaand of nieuw gebouw aardbevingsbestendig is. De actualisatie is op verzoek van de NCG door de NEN-commissie uitgevoerd waarbij zowel de nieuwe seismische gegevens van het KNMI als de laatste inzichten op het gebied van berekeningen zijn verwerkt. Dit betekende dat een aantal onzekerheden in de berekeningen verkleind konden worden.

Voor de gemeente Groningen wijken de seismische invoerparameters (grondversnellingen of pga's) niet veel af ten aanzien van de oude versie. Voor de gemeente Ten Boer zijn de verschillen groter. De grondversnellingen zijn veel lager (bijvoorbeeld Winneweer was 0,34g en wordt 0,22g).

Omdat de complexe berekeningen met de NPR 9998:2017 enige maanden in beslag nemen, is nu nog niet aan te geven welk effect deze nieuwe NPR heeft op de versterkings- en nieuwbouwopgave. Er is afgesproken dat bij alle versterkings- en nieuwbouwprojecten wordt gewerkt met de NPR die bij aanvang actueel is of was.

Gebiedsgericht versterkingsprogramma

In het Meerjarenprogramma van de Nationaal Coördinator Groningen wordt jaarlijks de prioritering van inspecties en bijbehorende sterkteberekeningen aangegeven. Hierbij is ervoor gekozen om van binnen (kern aardbevingsgebied) naar buiten te werken. De gemeente Ten Boer ligt nagenoeg geheel binnen de onderzoekscontour (oude 0,2g-contour). De gemeente Groningen ligt er grotendeels buiten (sinds de herindeling met Meerstad ligt een klein deel erbinnen). Dit betekent dat de versterkingsopgave zoals hieronder beschreven vooralsnog binnen de gemeente Ten Boer plaatsvindt.

De inspectie van de ca. 2500 woningen is begin 2016 gestart in Ten Post en Ten Boer (Fazanthof). In 2017 worden alle woningen in de kernen Winneweer, Lellens en Ten Post geïnspecteerd en zijn enkele buurten in Ten Boer aan de beurt. De NCG voert de regie op het totale versterkingsproces.

Inspecties kunnen afhankelijk van de situatie van de woning eenvoudig of uitgebreid zijn. Bij uitgebreide inspectie is het mogelijk dat het nodige sloop en breekwerk wordt uitgevoerd om goed de constructie van het gebouw te kunnen beoordelen. Na inspectie volgt de sterkteberekening, een stap die enkele maanden in beslag neemt en leidt tot een versterkingsadvies. Na akkoord van de bewoners zorgt het Centrum Veilig Wonen (CVW) voor de aanbesteding en uitvoering van de versterking en eventuele sloop-nieuwbouw. Op dit moment zijn er nog geen definitieve versterkingsadviezen opgeleverd

aan de bewoners omdat de kwaliteit van de adviezen nog te wensen overliet. Zodra de adviezen er zijn, zet de gemeente Ten Boer zich in om bewoners zoveel mogelijk te ondersteunen bij het verdere proces.

De versterkingsopgave heeft een grote impact op de dorpen, maar biedt ook kansen voor de dorpen, zoals op het gebied van dorpsontwikkeling, duurzaamheid, energie en openbare ruimte. Om deze zogenaemde koppelkansen inzichtelijk te maken, wordt per dorp een kansenkaart opgesteld. De kansenkaart maakt inzichtelijk waar (koppel)kansen liggen en welke beleidskaders, uitgangspunten en waarden daarop van toepassing zijn. Op basis van deze kansenkaarten gaan we in gesprek met de dorpen over hoe hun vastgestelde dorpsvisies concreet kunnen worden meegenomen in de versterkingsopgave. Het college van Ten Boer heeft inmiddels een gebiedsvisie vastgesteld, waarin deze aanpak wordt beschreven. De gebiedsvisie vormt tevens een kader voor de gebiedsversterkingsplannen die worden opgesteld door de NCG.

Scholenprogramma

Voor een veilige leefomgeving in het aardbevingsgebied speelt de aardbevingsbestendigheid van scholen een belangrijke rol. In de gemeente Ten Boer is onder regie van de NCG een scholenprogramma opgesteld, voor alle scholen in de gemeente. Dit plan vormt de basis van de gemeentelijke besluitvorming rondom het aardbevingsbestendig maken van de scholen binnen de gemeente Ten Boer. Het plan combineert de informatie over de noodzakelijke bouwkundige versterkingen voor het aardbevingsbestendig maken van de scholen en de onderwijskundige transitie en is door de raad van Ten Boer vastgesteld.

In de gemeente Groningen is de opgave anders, en ligt de nadruk op het onderzoek naar en aanpak van potentiële risico-elementen (HRBE's) in de schoolgebouwen. De komende tijd zullen ca. 110 risicovolle elementen worden aangepakt door het Centrum Veilig Wonen (CVW), in overleg met schoolbesturen, NCG en gemeente. Daarnaast start het CVW een pilot bij vijf scholen in het oostelijke deel van de gemeente naar meer constructieve elementen.

Nieuwbouwregeling

Op 3 juli heeft de NAM een herijkte nieuwbouwregeling gepubliceerd, in werking tredend met terugwerkende kracht vanaf 23 december 2016. Deze regeling bevat de kaders voor technische en financiële ondersteuning om nieuwbouw aardbevingsbestendig te bouwen. Hoewel wij nog niet tot overeenstemming waren gekomen met NCG en NAM over de tekst van de regeling, leidde de publicatie ertoe dat in ieder geval de afhandeling van een aantal projecten kon plaatsvinden. Tegelijkertijd is toen afgesproken dat er onafhankelijk, en in principe bindend, advies zou worden ingewonnen over die punten in de regeling waarover verschil van mening bestond. Inzet op dat moment was dat dit advies op 1 oktober 2017 gereed zou moeten zijn.

Voor de onafhankelijke advisering zijn inmiddels het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), de Arbitrage voor de Bouw (AvB), de Rijksbouwmeester, de directeur van het Rijksvastgoedbedrijf door de NCG benaderd om deze als collectief uit te voeren, en bevindt de opdrachtformulering zich in een afrondend stadium. Mede door overleg over dit laatste en de tussenliggende zomervakantie wordt de streefdatum van 1 oktober 2017 niet gehaald. Inschatting is nu dat het advies er niet eerder dan begin december ligt.

Overigens is de afspraak dat eventuele aanpassingen van de regeling met dezelfde terugwerkende kracht zullen plaatsvinden.

De regeling zoals die sinds 3 juli van kracht is, heeft er in ieder geval wel voor gezorgd dat de gehele stad Groningen weer binnen de reikwijdte van de regeling valt. Ook met inachtneming van de in die zelfde periode aangepaste NPR 9998. We zien niettemin ook dat zich, zowel in Groningen als in Ten Boer, in de praktijk nog steeds problemen voordoen rond de regeling en dat er in sommige projecten stagnatie optreedt.

Gronings Perspectief

De aardbevingen leiden niet alleen tot fysieke schade, maar hebben ook psychosociale gevolgen voor onze inwoners. In het derde wetenschappelijk rapport van het onderzoek *Gronings Perspectief* (in opdracht van de NCG) wordt geconcludeerd dat er een oorzakelijk verband is tussen het hebben van schade en de verslechtering van de gezondheid (psychische klachten, stress). De onderzoekers wijzen daarnaast op de gezondheidsrisico's van de versterkingsopgave als gevolg van de onzekerheid voor bewoners.

Onder regie van de NCG zijn we momenteel met de gemeenten in het aardbevingsgebied aan het inventariseren welke inzet en expertise van lokale zorg- en welzijnsorganisaties gevraagd wordt en welke extra kosten dit met zich meebrengt. Op basis hiervan komen we tot een voorstel voor aanvullende financiering vanuit het Rijk. Groningen en Ten Boer hebben een gezamenlijke ambtelijke vertegenwoordiging in dit overleg.

Vanuit de huisartsen in Ten Boer ontvangen wij het signaal dat er een grotere toeloop is van mensen met psychische klachten. Daarom zijn we alert op de problematiek en willen we ervoor zorgen dat zorgvragen tijdig worden gesignaleerd en op de juiste manier worden opgepakt.

Gaswinningsbesluit

Per 1 oktober is het productieplafond van de gaswinning met 10% teruggebracht tot 21,6 miljard kuub per jaar. Wij zijn van mening dat deze reductie een stap in de goede richting is, maar nog steeds niet leidt tot een veilig en verantwoord niveau van gaswinning. Momenteel loopt er een beroepsprocedure tegen het gaswinningsbesluit bij de Raad van State. Hiervan verwachten wij halverwege november een uitspraak.

Hiermee hopen we u voldoende te hebben geïnformeerd en we zien u graag tijdens de werksessie op 12 oktober.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Peter den Oudsten

Peter Teesink